

Bijl 9

Gemeentelijk monument sinds 2004

“Woonhuis met lijstgevel op rechthoekige plattegrond. Twee woonlagen en zolder. Asymmetrische gevelopzet met drie vensterassen. De gevel rode baksteen in staand verband. Spekbanden en decoratief metselwerk in strekken boven ramen in gele steen. Geprofileerde gootbak, fries met panelen. Sluitstenen met diamantkop en lekdorpels wit geschilderd. Hoge gevelplint in pleisterwerk en kunststeen tot onder cordonlijst, grijswit geschilderd. Getoogde vereenvoudigde schuifvensters, glas-inlood in bovenlichten. Hardstenen stoep met hardstenen stoeppaal.”

Inleiding.

De zgn. "Oude Bijl" met de huidige huisnummers 4 t/m 11 volgens de Kadasterkaart van 1820 was dit een boomgaard als Kadasternummer sectie C no. 636.

Volgens de oorspronkelijk aanwijzende tafels van 28 juli 1828 in eigendom van de op 10 november 1774 geboren rentmeester Willem Gibo, dijkgraaf van de polder Oud-Beijerland van 1840- 1858, gemeenteraadslid 1813- 1855. Willem Gibo is op 15 april 1795 getrouwd met de op 6 februari 1771 geboren Elizabeth van der Werf.

Willem Gibo overlijdt op 28 oktober 1858. Na het overlijden van Willem Gibo wordt de op 21 november 1833 geboren Aagje van Straten universeel erfgenaam van haar oudoom van al zijn bezittingen. Aagje van Straten en haar echtgenoot Pieter Hoogenboom worden capabel geacht om het omvangrijke bezit als blijvend geheel te beheren. Op 13 januari 1881 wordt een deel van de boomgaard "De Bijl" verkocht aan de op 11 februari 1841 geboren timmerman/architect Pieter Smit Fopzoon en de op 17 juli 1849 in Piershil geboren directeur van de cementfabriek Willem Bottenberg.

In de eerste notariële akten en bij het Kadaster wordt de panden aangemerkt als:
"staande en gelegen aan de Lange Voorstraat/ op de Bijl".

In 1881/1882 verkopen Pieter Smit Fopzoon en Willem Bottenberg een stuk bouwgrond als onderdeel van de boomgaard, eerder sectie C no. 636 aan de op 26 oktober 1846 (akte 23) in Heerjansdam geboren hoofd der school te Nieuw- Beijerland, Gerrit Matthijs van Woerkom. Hij is op 21 september 1877 (akte 30) in Made getrouwd met de op 10 januari 1850 (akte 2) in Molenaarsgraaf geboren Gijsberdiena Jacoba Sull.

Het gekochte perceel heeft als deel van de oorspronkelijke boomgaard als Kadasternummer sectie C no. 2956.

Gerrit Matthijs van Woerkom laat het pand bouwen, stichtingsjaar 1881/1882.
(bron: Kadaster art. 1800- 1).

In het pand wordt bewoond door zijn schoonmoeder; de op 7 augustus 1816 (akte 25) ¹ in Made geboren Maria Jozina Lukwel. Zij is de weduwe van de Chirurgijn Adrianus Jan van Sull, (overleden op 7 november 1850 in Molenaarsgraaf). Maria Jozina Lukwel komt hier op 9 juni 1882 wonen met haar ongehuwde dochter; de op 10 augustus 1845 (akte 45) in Molenaarsgraaf geboren Jozina Petronella van Sull en haar op 10 mei 1823 in Made geboren ongehuwde zuster Gijsberdiena Lukwel.

In 1887 is er een hermeting door het Kadaster en krijgt het perceel een nieuw Kadasternummer sectie D no. 1253.

Het huisadres is Bijl wijk B no.71.

Maria Jozina Lukwel overlijdt op 10 februari 1897 (akte 23). De ongehuwde dochter en zuster, Johanna Pieterella van Sull en Gijsberdiena Lukwel blijven in het pand wonen.

Gijsberdiena Lukwel overlijdt op 21 januari 1898 (akte 6) en Jozina Pieterella van Sull vertrekt op 23 april 1898 naar Nieuw-Beijerland.

Volgens een advertentie in de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 2 april 1898 is er een veiling van de inboedel aan de Bijl op 14 april 1898, waarin de boedel van Gijsberdiena Lukwel wordt verkocht.

*Nieuwe Vlaardingsche Courant,
2 april 1898*

Dan komt de op 14 januari 1850 (akte 7) geboren landbouwer Jan Pieter Vink als huurder in het pand wonen vanaf Havendam 14, met zijn echtgenote de op 21 juli 1855 (akte 48) in Puttershoek geboren Maria Hendrika Rijsdijk met wie hij op 24 februari 1889 (akte 2) in Puttershoek is getrouwd. Hun kinderen:

- Anna Teuntje geboren 1889
- Jacob geboren 1893.

Jan Pieter Vink overlijdt op 20 november 1916 (akte 75), Maria Hendrika Rijsdijk overlijdt op 23 november 1920 (akte 72).

¹ Regionaal archief Tilburg.

Eigenaar Gerrit Matthijs van Woerkom overlijdt op 23 mei 1901 in Rotterdam. Bij de boedelscheiding van 4 september 1901 wordt het pand toebedeeld van zijn weduwe Gijsberdiena Jacoba van Sull.
(bron: Kadaster art. 2608- 1).

Op 28 april 1903 verkoopt zij het pand aan de op 30 maart 1876 (akte 67) geboren boekhandelaar Arie Verhagen Jacobszoon, sinds 1 januari 1899 uitgever van "*Het Nieuwsblad gewijd aan de belangen van de Hoeksche Waard en IJselmonde*". Hij gaat hier waarschijnlijk wonen tussen 1905 en 1911 samen met zijn op 11 februari 1877 (akte 67) geboren echtgenote Ingena Vink met wie hij op 1 december 1898 (akte 36) is getrouwd.
Hun kinderen:

- Jacob geboren 1899;
- Jan Pieter geboren 1902
- Hendrika geboren 1905
- Zoon Arie geboren 1911 (in dit huis)

Inwonend is Anna Teuntje Vink, de dochter van Jan Pieter Vink en Maria Hendrika Rijdsdijk. Arie Verhagen Jacobszoon heeft het pand Kadastraal sectie D no. 1253 gekocht voor Fl. 3450,--. Het huisadres Bijl 73 is omgenummerd tot Bijl 9.
(bron: Kadaster art. 2687- 1).

Het gezin verhuist op 15 april 1943 naar Molendijk 10, waar de boekhandel en de krant is gevestigd. Het pand komt Hendrika Verhagen, de op 6 augustus 1905 geboren dochter van Arie Verhagen Jacobsz wonen. Zij is op 13 mei 1937 getrouwd met de op 7 juli 1907 geboren kantoorbediende Daniel Jilles Wiebes.

In het telefoonboek van 1955 is hier tevens het kantoor van Provinciaal Waterstaat gevestigd.

Na het overlijden van Arie Verhagen Jacobszoon op 11 februari 1961, bij een boedelscheiding op 17 maart 1962. Hierbij wordt het pand met Kadastraal nummer sectie D no. 2126 toebedeeld aan Hendrika Verhagen. Het echtpaar Wiebes-Verhagen blijft hier wonen, tot zij verhuizen in februari 1974 naar Groote Ruijghte
(bron: Kadaster art. 6093- 1).

Op 26 maart 1974 verkoopt Hendrika Verhagen het pand, aan haar neef, de op 19 mei 1938 geboren *kapitein op de vaart* Arie Verhagen.
(bron: Kadaster art. 6196- 3).

Arie Verhagen vraagt op 9 april 1974 vergunning aan voor het bouwen van een garage. Hij gaat hier in juli 1974, komend van de Sportlaan wonen met zijn op 8 mei 1942 geboren echtgenote Cornelia Zoetje van der Hoeven. Cornelia Zoetje van der Hoeven verhuist alleen in november 1990 naar de Zilvermeeuw. Arie Verhagen verhuist later naar de Ravensweij.

Op 22 april 1991 wordt het pand verkocht aan de op 26 juni 1962 in Rotterdam geboren directeur Ronald Vroegindewij en Rebecca Maria Valkenburg, de op 26 september 1963 in Rotterdam geboren docente Frans.

Zij komen vanaf de Boerderijweg en gaan in juni 1991 in het pand wonen.

Op 25 november 1996 wordt het pand eigendom en bewoond door de op 4 juli 1948 geboren Bernhard Leopold Doolaard en zijn echtgenote Corrie van Houwelingen .

Bijl 9 – foto ca. 1995

Sinds 2004 wordt het pand aangewezen als gemeentelijk monument met als motivatie:

“Woonhuis met lijstgevel op rechthoekige plattegrond. Twee woonlagen en zolder. Asymmetrische gevelopzet met drie vensterassen. De gevel rode baksteen in staand verband. Spekbanden en decoratief metselwerk in strekken boven ramen in gele steen. Geprofileerde gootbak, fries met panelen. Sluitstenen met diamantkop en lekdorpels wit geschilderd. Hoge gevelplint in pleisterwerk en kunststeen tot onder cordonlijst, grijswit geschilderd. Getoogde vereenvoudigde schuifvensters, glas- in- lood in bovenlichten. Hardstenen stoep met hardstenen stoeppeaal.”

Monumentennummer 11.

Pieter Jan in `t Veld,
2025.

Bijl 9 – foto ca 2015.